

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatti
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Báthy Lípót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,60

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hírde-
tésnél 6 kr. s minden következőnk-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyitólér sora 15 kr.

A gasteini tárgyalások.

Bécs, aug. 28.

(r.) A gasteini értekezletek joggal foglalkoztatják Ausztria-Magyarország figyelmét. Monarchiánk válságos lépést tőn, mely ropant befolyással lesz egész jövőendő fejlődésére. A „szabad kéz” politikájának immár vége van, a közös kormány lemondott actiójának szabadságáról s noha bizonyos, hogy Gasteinban írásbeli megállapodások nem alkottattak, hanem a két vezérlamférfi tisztán bizonyos eszmecserére, szóbeli megállapodásokra szorítkozott, ezen megállapodások Ausztria-Magyarország külügyi politikáját épen úgy megkötik, mintha a szerződés pontjai papírra tétettek volna. A gasteini értekezletek hatása tehát nemcsak a mutatókhoz fog minden felé, sőt ha nem csalódunk, Ruméniában már mutatkozik is.

Magánhíreink szerint, Károly rumén fejedelmet ismét megszállotta a honvágy, vagy is inkább egy igen elterjedt katonai összeküvés által az országából kifelé hajtatik. Németszág és monarchiánk diplomatiái ügynökei Bukarestben minden módot felhasználnak, hogy az uralkodástól kedvét vesztett fejedelmet támogassák s maradásra bírják. Különben ez a gasteini találkozás nélkül is megtörtént volna, miután mindkét állam egyenlően különös súlyt fektet arra, hogy a statusquo a dunafejedelemségekben fenntartassék. Fejedelmi entrevue, miniszteri tanácskozások etc. itt nem estek annyira döntőleg a latba, mint egy más kérdésben, mely nem sokára élénken foglalkoztatni fogja egész Európa figyelmét.

E kérdés nem más, mint Ausztria-Magyarországnak viszonya Oroszországhoz. E viszony tudvalevőleg csaknem két évtized óta távol állt nemcsak a szívélyességtől, hanem néha az udvariasságtól is. Valahányszor a bécsi államférfiak részéről a csári kormányhoz való közeledés ügyében kísérlet tétetett, ajánlataikkal mindenkor a legfeljebb nem érthetőbb kocsart kapták. Oroszország magatartása az utolsó háborúban a legsértőbb demonstráció volt Ausztria ellen s noha Benst gróf a pontusi kérdésben s a londoni értekezleten a lehető legmérsékeltebben lépett föl, a két kormány közötti antagonizmus ezen kérdésekben is szembeálló módon nyilvánkozott. A gasteini értekezletek alkalmával ezen ügy is szóba került s úgy látszik részben el is intéztetett. Mert nem szabad hinnünk, hogy a gasteini találkozás fenyegetést vagy csak kihívást képezne Oroszország ellen. Nem valószínűtlen, hogy Bismarck herceg, mielőtt osztrák területre lépett, ezen utazásának célja és hordereje felől felvilágosításokat küldje Pétervárra, mert bizonyos, hogy az orosz kormánykörök megnyugvással és aggályok nélkül nézték a Gasteinban történő dolgokat s nézik ma is, midőn a két birodalom kanzellárjának értekezletei sikeres befejezésre jutottak Német- és Oroszországnak ma is ama tulságosan szívélyes és barátságos lábon állanak egymással, mint a háború idején s akármi történt is Gasteinban, ez Oroszország érdekeit sérteni nem fogja.

Ellenkezőleg, Bismarck herceg szolgálatait és közbenjárását az Ausztria és Oroszország közötti viszony megjavítása körül is felajánlotta, sőt hír szerint különös súlyt fektetett arra, hogy a nevezett két állam között minél hamarabb szívélyes és barátságos viszonyok alakuljanak, vagy más szóval, hogy a Gasteinban Porosz- és Ausztria-Magyarország között alkotott szóbeli megállapodások Oroszországra is kiterjesztessenek. A két első állam politikájának a csári kormányt is megnyerni, ez képezi Bismarck herceg egyik legfőbb célját. Sikerült-e diplomatiái tehetségének a nagy művet létrehozni, megtudjuk nem sokára. Annyi bizonyos, hogy Bécs részéről minden tekintetben támogatásra számíthat,

Mi nekünk magyaroknak mindezen, az európai béke biztositására irányzott törekvések ellen elvileg nem lenne kifogásunk, ha másrészt azon aggály előtérbe nem lépne, hogy a három északkeleti államnak egyesülése a szent szövetség megújításának előkészítése lenne. A modern szent szövetség kétségkívül egészen más formák között születnék, céljai is mások lennének, mint minők a szomorú emlékeztető 1815-dikek voltak, de tényleg mint akkor most is első sorban a nemzetek alkotmányos élete, a parlamentaris szabadság ellen fordulna. Ily szövetséget pedig semmi áron sem fogadhatunk el.

— A „St. Pétersb. Vjedomosti” nem hiszi, hogy a gasteini találkozás tárgya az lenne: egész Európát két ellenséges táborra osztani és Oroszország ellen Germania és Ausztria közötti véd- és dacszövetséget kötni. Az utóbbi szövetségre, ugymond, még alapos ok sincs. Az orosz kormány legújabb időkben az európai kérdéseket illetőleg szertőlött tartózkodó s óvatos politikát követett, mely a két nyugati szomszédnak nem adhatta okot az aggodalomra. Ezen politika nem akadályozta Némethon egyesítését, sőt ellenkezőleg ezen eszmét folytonos rokonszenvvel kísérte s bizonyos mértékben tettleg is előmozdította Germania-nak nincs tehát oka az orosz birodalom ellen keresztes hadat szervezni.

Ausztriában létezik ugyan egy párt, nevezetesen a magyar és lengyel nemzeté, mely per fas et nefas szeretné ezen két birodalmat lángba borítani. De eltekintve attól, hogy Oroszország nem szolgáltatott okot ilyenü ellenséges indulatra, a szomszéd magyar-szláv államnak, a jelen pillanatban Ausztriának bármennyü armánya Oroszországgal ellen sokkal alaptalanabb volna mint valaha. Oroszország ugyan soha sem titkolta az ausztriai-szlávok iránti rokonszenvét, s nyilván óhajtott, hogy azon régi igazságtalanságnak, melyet a magyar és német elem a szlávok elnyomására alkalmaz, szakadjon vége. De be nem avatkozási elvéhez hű lévén, ezen óhajzásának sohasem adott oly modorban kifejezést, mely Ausztria méltóságát képes lett volna megsérteni. Hogy illetőn óhajtasok Poroszországban léteztek, az elvitáztatlan tény, s ebben kell épen alapját keresni azon meleg rokonszenvnek, melylyel az osztrák-szlávok Oroszország iránt viseltetnek. S épen most, midőn azon rendszer, mely a szlávoknak a falhoz szorításában állott, véget ért, s az osztrák államférfiak szükségesnek találták a szlávoknak is igazságot szolgáltatni, nem gondolható, hogy tervök ezen szlávokat, a birodalom felét, valami Oroszországgal ellen irányzott osztrák-német szövetséggel ingerelni.

Sokkal valószínűbb, hogy Gasteinban az utramontán párt törekvése elleni közös eljárás és a románországi vaspályák ügye szóba jön s megállapodások tárgyát fogja képezni.

Ausztria a schlesvig-holsteini kérdésben Poroszországnak kaparta ki a gesztenyét a parázsból s ezért anyai kárpótlást sem kapott, hogy a gesztenye héját neki dobták volna. Saját kárán okulva feltehető, hogy Beust urban, ambátor nem hiszünk nagyszerű tehetségeiben, lesz annyi ész és tapintat, hogy másodszor bele nem harap a neki Bismarck által kivetett horogra.

— A zágrábi „Narodni Novine” Oroskovits A. s a végvidéki feliratu cikkében a nyílt levél írójáról rövid életrajzi adatokkal szolgál:

Oroskovits ezeltől tíz évvel kapitány volt a báni végvidéken, mint „dicsvagyó és eszméiben phantasticus” egyéniség azonban nem volt megelégedve helyzetével, s az ausztriai szolgálatot elhagyva Szerbiába ment át szolgálatát felajánlandó. A szerb kormány szívesen látta őt s ezredesi rangra emelte, állandó hadaskörrel azonban nem ruházta fel. Belgrádban még mai nap is vonakodnak bizalmukkal ajándékozni meg Oroskovitsot. A szerb kormány őt csak nemhivatalos, tehát nem kötelező ügyekkel bízta meg; ha egyebekben járt el, saját jószántából cselekedett s a maga kezére dolgozott.

Czikkező nem csodálkozik azon, hogy Oroskovitsnak sikerült a magyar elnökmíniszterrel bizonyos viszonyba lépni. Andrassy gróf, tán inkább mint bárki más foglalkozva a végvidéki kérdéssel, mindenkit elfogadott és meghallgatott, a kiről föltehető, hogy a végvidéki népek valódi óhajait, kívánatait és szükségleteit ismeri, Oroskovits, mint a határvidék megbízottja és képviselője, járt Andrassy-nál, s ha az elnökmíniszter mint olyannak nem is hitt neki egészen, volt oka mégis beszédbe eredni vele.

Ezután hozza a „Zasztava”-nak közleményét, mely szerint Oroskovits nem bírja a végvidéki népek bizodalját; de a horvát nemzeti párt vezetői sem biznak benne.

A Petrozsénybe utazóknak.

A rad, aug. 30.

A magyar orvosok és természetvizsgálók XV. nagygyűlésének alkalmából Petrozsénybe kirándulni kívánók közt többen lévén, kik előtt az általuk érintendő vonalnak nevezetességei talán kevésbé ismeretesek: nem tartjuk érdektelennek, említett vonalnak, s az ez által átszelt vidéknek rövid leírását adni. Ezt a következőkben foglaljuk össze:

Petrozsény, Hunyadmegyében, Erdélynek délnyugati szögletében fekszik, közel a vulkáni szoroshoz, mely említett megyéből kis oláhországra nyitja meg az utat. Az odavezető 12 métföldnyi szárnyvonal Piskiből indul ki, melynek hídjánál Bém tábornok 1849-ben kemény harcot vívott Puchnerrel, szétvervén utóbbinak csaknem 10 ezernyi seregét, s a fényes győzelem által új lendületet adván a magyarok részére már indogni kezdő erdélyi hadjáratnak. A Strigy balpartján délkeleti irányban haladó vonal delután csak észrevétlenül, Pujon fölül már észrevehetőleg emelkedik; Krivádia és Bányicza között 60:1 bécsi ölnyi emelkedéssel kigyózik fölfelé, merész kanyarodásokban s szédítő vadutokon hasítván át a terrász formában egymástólé helyeződkő hegycsoporthozatokat. Bányiczáig nyolcz alaguton halad keresztül, míg nevezett helyen a déli Kárpátok vízválasztóját elérve, ismét lejtteni kezd s a 9-dik, vörös márványba vágott alagutat is elhagyva, a balra elmaradó bőli barlang (csatárye Bőli) délnyugati nyílásának közvetlen érintése után gyönyörű szikla-csoportozatok közt lefelé haladván, a meglehetősen tágas tojásdad alakú, s magas hegyektől körülövezett szilvölgyben állapodik meg, melynek hasonnevű vize nyílt sebességgel délnek tart, az ugynevezett gyalogosoktól is alig járható s a Vulkántól keletre eső Szurdok-on keresztül kis oláhországba hómipolygótérben tisztá kristály habjait. A szikra leány, új világ tőről föl az utas előtt. Előtünk a nagy kiterjedésű bányatelep, hangyaszorgalmú bányászai, kik majd a föld gyomrában a kitűnő minőségű kőszén kizsákmányolásával, majd utóbbinak a Petrillából jövő miniatúr-vaspályáni odabbszállításával foglalkozván, fáradságuk verejtékével keresik maguk és családjaik számára a mindennapi kenyeret. A telep két részre oszlik, u. m., kincstárcira és magán telepre, s mindkettő öszevéré, jóllehet csak ezeltől három évvel vette kezdetét, négy ezer léleknel többet számlál, s hovatovább mindinkább gyarapodik, mi onnétünk ki, hogy a két folytonos működésben levő téglavető gép alig elégséges az építkezésre szükséges téglanyagnak előteremtésére.

Azonban a mondottakon kívül még egyebek is felékelődnek az utazó figyelmét. Mindjárt Piskin felül, Malán nevű helység közelében 24—25 foknyi meleg gyógyforrás bugyogtatja föl párolgó gyöngyeit. A váraljai állomástól jobbra, a Hát-szegtől keletre húzódó erdő magaslaton, csaknem közvetlenül a pályaudvar fölött, köralakú s csak részben omladozó római őrtorony sötétlik. Jobbra látjuk a körülbelül öt négyzet métföldnyi hátszegi termékeny térséget, számos falvaival és hasonnevű városával; mely utóbbi a vidéknek központja lévén, egyszersmind gyűlőhelyét képezi a természetnyei itt értékesítő vidéki, azonban fájdalom az egyes falvakban csak szétszórtan lakó magyarságnak. Hátszegtől északnyugati irányban Vajda-Hunyadra juthatni, mely — jobbadára iparosokból álló mezővároskádicsó Hunyadyanak várától kölcsönözte nevét, s nagy kiterjedésű vashámorjaitól nevezetes. A térséget nyugatról védő hegyláncot a vaskapui szoros hasítja át, melynek járható útja a bánáti határvidéknek s Káran-Sebesnek tart. E szorson nyomult be 172-ben Traján római császár a dákok legyőzésére. A hét ezer s néhány száz lábnyi magas Retyezát tövétől jobbra Sarmissegethusa, illetőleg Ulpia Trajana a kegyeletet parancsoló romjaihoz érünk, hol látjuk a hatalmas városnak s a római amphitheatrumnak földszinén levő maradványait s azokon a Várhely (Gredistye) nevű igénytelen oláh falut, melynek lakói képzelenen fölül gyámol-talanok, bizonyosságot tevéen arról, miszerint még a legnagyobb dícsőségek is, ha fénykorát túlélté, le kell szállania polczáról, s tért nyitnia ama iránynak, melyet az idők el nem odázható hatalma eleje szab. Várhelytől északra Demus s felé fordul figyelmünk. Ez egy a rómaiak idejében épült templomalku kőépület, melyben némely régészek állítása szerint, egykor pogányok mutatták be áldozataikat; most a demusi görögkatholikuskok tartanak benne iszténiszteletet. Ulpia Trajántól keletre egy egészen Váraljaig egyenes vonalban húzódó keskeny, de jó móddal épített, s részben mai nap is használt utnak nyomai látszanak. Ez az ugynevezett Traján útja, mely Bánátot a vaskapun keresztül — Ulpia Trajánával, s a Strigy mentén a váraljai őrtorony alatt tovább haladva, Dacia belsejéig kötötte össze.

Egy második, hasonlólag a romaiaknak tulajdonított, de előbbinél nagyobb és épebb őrtornyot

a krivádiai szikla magaslatokon szemlélünk. Mig amaz a Traján útján elhaladókat kísérte figyelemmel; addig utóbbinak feladata volt, a vulkáni szoros felől jövőket őrszemmél — kísérni.

S ha végre hazánk multját tekintjük, alig van Erdélyben hely, mely képes volna több történelmi emléket fölmutatni, mint épen Hátszeg vidéke. Akként látjuk utóbbi szerezpelt, mint kiválószínűhelyét azon történelmi eseményeknek, mik nem egy alkalommal döntöttek el Erdélynek sorsát; itt látjuk lefolyni ama véres harcokat, miket az erdélyi magyarság önlétéért vívott, hol támadólag, hol védőleg állván utját a hazája szabadságát veszélyeztető ellennek; itt gyűjté össze Zsigmond király Oláhország ellen vezetendő seregét; itt győzte le Hunyady János Erdélynek dicső emlékü kormányzója Abedin pasának a vaskapu felől betörő nyolczven ezernyi seregét; itt mérkőzött meg II. Rákóczy a Bocskay ex fejedelem segítségére siető törökkel; itt állapodtak meg először a XVII-dik század végével a vulkánon át Erdélybe benyomuló törökök, tüzzel vassal pusztítván Hátszeget, és vidékének falvait; itt nyomult ki 1849-ben Bem tábornok Bánáthba, előnyomulása közben szétverve a vaskapu közelében tanyázó osztrákokat, igenis e vidéken, mely természetü alkotásánál fogva mindenkor Erdélynek délnyugati bástyáját képezte, vérzett el sok magyar vitéz, vérvél áztatva azon drága földet, melyen egykor ezek ajkain hangzott el a magyar név, ma azonban fájdalom csak egy némely az oláh falvakban szét szórt birtokos családoknál, sürűbben pedig csak a Hátszeg-városi iparosoknál s kézműveseknél hallható, s ezek is — időben elemelt körül lévén véve, néha csak, törve beszélik a magyart, oly kitételekkel, melyek bizonyosságot tesznek arról, hogy az oláh áramlat — habár öntudatlanul is — mai nap sem szűnt meg ellenünk forogni lassan gyilkoló fegyverét. Ily tényekkel szemben nem marad egyéb hátra az erdélyi magyarnak, mint kesergő szívvel merengeni a multakon, s aggodalommal tekinteni a jövőbe.

Kovács F.

A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése szakosztályainak augusztus 29-én tartott üléseiből.

— A „Napi Közöny” után —
(Folytatás.)

Az orvos-sebész-élet-, boncz- és állatorvostani szakosztály.

1. Dr. Aradi István szakvezető üdvözlő a szakülést s elnökválasztásra kéri fel.

Dr. Rózsay József indítványára egyhangulag Dr. Aradi megválasztatik elnöknek, jegyzőnek hasonlólag egyhangulag megválasztatnak Dr. Hamary Dániel és Dr. Varga Géza.

2. Dr. Poór Imre nagygyűlési alelnök, átiratában, a szakülés szabályszerű megalakulása után első tárgyaló a fumei nagygyűlésben indítványozott hűgykő-kérdést ajánlja, azonban Dr. Zerády K. Vilmos indítványára e tárgyalás más napra halasztott.

3. Elfogadtatott, hogy e szakosztály nem oszlik alszaktályokra

4. A biharmegyei orvos-gyógyász és természetudományi egyetel által ajánlott cholera-ügy tárgyalása külön órákon történend augusztus 30-án delután 3 órakor.

5. Dr. Hamary kéri a szólni akaró tagokat, hogy magukat feljegyeztessék és a följegyzési rend szerint szóljanak.

6. Következtek a szakülési tagok bejelentett előadásai, melyeknek sorát megnyitotta:

a) Dr. Rózsay József „Végből fekélyesedés után támadt szor” című, és egy „villó mérgezési” eset tárgyalásával; mint ritka és érdekes esetek fölveendőek lesznek az évkönyvbe.

b) Dr. Kátay Gábor „Gyufával eszközölt szándékos önmegsebesítés sikeresen gyógykezelését”-t adta elő, a szabatosan, s kimerítőleg leírt érdekes kóreset az évkönyvbe fölvetetni határozott.

c) Dr. Lux Jakab, szabad előadást tartott „Epehólyag sipolyon át kiürített epekövekről” az illető gyógykezelést nének s az epeköveknek bemutatása mellett. Mint hasonlólag ritka és érdekes kör-ráj az évkönyvbe fölvetetik.

d) Dr. Kövessy Ferenc „A magzat agyvizkórjáról” értekezett, ez értekezmenyt is az évkönyvbe fölvetetni határozta a szakülés.

e) Dr. Hamary Dániel „Állgöcs és dermedet kedélykóros egyének” című művét adta elő, mely érdekes tárgya és szabatos kidolgozása által a szakgyűlés kiváló figyelmét vonta magára s hosszabb édekes vitára nyújtott alkalmat. Az évkönyvbe fölvetetni egyhangulag ajánlatot.

Természettani és régészeti szakosztály.

Szakvezető Lidy Nándor a gymnasium épületében összegyűlt tagokat üdvözlőlvén, a szakosz-

tály megalakulása tekintetéből elnök és jegyzők választására hívá fel a bejegyzett s jelenlevő szakosztályi tagokat.

Elnökké közös felkiáltással választott meg Montedegyi Albert Ferencz. Jegyzők vállalkoztak Lidy Nándor és Klein E.

Elnök elfoglatván székét, tudományos értekezés tartására szólította fel a szakosztály tagjait, s Dr. Arányi Lajos tartott értekezést a hajdankori építészeiről, különösen a régi egyiptomi, assyr, perzsa, görög, római, byzanti, gót és renesance építészeti stílusok történeti fejlődéséről, kréta-rajzai mutatva az épület alakokat, vouzú, szabatos nyelvezet — a figyelmet tovább 2 óránál erősen lekötö, érdekeltséget keltő s megragadó előadás-sal.

Ezután Brassoványi Antal sándorházi plébános mutatót be több darab érmet I. Lipót korából, néhány darab ezüst gombot, vas kanalat, egy réz sást koronával, melyek a pakácsi pusztán ásatnak. Az érmekeket a nemzeti muzeumnak ajánlódokozta. Továbbá bemutatott két régi képet (Krisztus és Mária) s több darab régi érmet Sisa Ignácztól.

Füredi László bemutatott 4 darab régi érmet s a nemzeti muzeumnak ajándékozta. Ásatnak Biharban.

Szakosztályi elnök felszólítására elhatározottat:

hogy dr. Arányi Lajos értekezése a könyomaiandó évkönyvbe fölvezessék és pedig a szerző által elkészítendő fölvezetők kíséretében.

Ez alkalommal a vándor-gyűlések céljának teljesen megfelelő értekezés szerzőjének a szakgyűlés köszönetet mondott.

Szakgyűlési elnök figyelmet keltő beszéde alatt, melyben a magyarnak a tudományokban elmaradásának okait érintő: a nagygyűlés elnöke szíves volt a szakgyűlést meglátogatni, s a beszéd meghallgatása után kitartást és áldást kívánva: távozott.

Dr. Szombathy Ignác Márton, azon szíves ajánlatot tevő, hogy a szakosztály egyik ülésén a római Corvin codexek másolatát be fogja mutatni.

Hampel József, dr. Arányi L. által fölkeretvén, numismatikai értekezés tartására. Szívesen elvállalta a gymnasiumi numismatika ismertetését a következő ülésen.

Holnapi ülésen Filep Ferencz reáltanodai igazgató matematikai értekezést fog tartani.

Fél 12 órakor elnök a holnapi ülés idejét 9 órára kitűzvé, az ülést bezárá.

Lidy Nándor,
jegyző.

Az állat és növényföldi szakosztály.

Hazslinszky Frigyes szakvezető az osztályt megalakulása szolítván fel, ugyan ő egyhangulag a szakosztály elnökévé, Petrovits Gyula és Staub Mór pedig jegyzökké választattak.

Felolvastatik mindenekelőtt a földművelés, ipar- és kereskedelmi miniszterium leirata, melyben a nagygyűlés arra kéri, hogy a Hevesmegye és Jászkerület gazdasági egyesületétől a nevezett miniszteriumhoz intézett kérdésre feleletet adjon. — E gazdasági egyesület föliratában elmondatik, hogy Hevesmegye és a Jászkerület több vidékén kártékony rovarok a vetésekben nagy pusztításokat vittek véghez s a földm. minisz. arra kéri, hogy a jelen nagygyűlést azon kérdés megvitására szólítsa fel: vajjon mikép lehetne e kártékony rovarokat kipusztítani s mily körülmények idézik elő e rovarok keletkezését és gyors elszaporodását? Hosszabb eszmecsere után az osztály sajnálkozását fejezi ki, hogy e kérdésre közvetlenül nem felelhet, mivel a pusztító rovarokból példányok nem küldtek be, de a közgyűlés elé ter-

jesztendő jelentésében a jelen kérdésről való véleményét bővebben fogja részletezni.

A fentebbi tárggyal kapcsolatban Csató János azon kérdést veti föl: vajjon nem volna-e célszerű a kormányt arra felszólítani, hogy az éneklő- és átalában rovarrevő madarakat különös védelem alá vegye, s e madarak kipusztítását ha kell szigorú rendszabályok által is igyekezzék ellensúlyozni? A szakosztály ezen ajánlatot egyelőre pártolván, előadót felkéri, hogy e tárgyról a holnapi ülésre formulázott indítványt terjesztszen be, mit a felszólaló örömmel megígér.

Ezután dr. Török József: „Debreczen rovarfaunájá” körül tett buvárlatainak eredményeit adta elő. Mai felolvasása, mely a „Debreczen vidékén tenyésző félpöpkékkel” foglalkozott, azon értekezés-sorozat folytatását képezte, melyet ezelőtt 5 évvel kezdett meg a nagygyűlés állattani szakosztályában. Tetszéssel fogadtott rövid, magvas értekezése az évkönyv számára kéretett el.

Dr. Feichtinger Sándor: „Nemely új és kevésbé ismert növényről értekezett. Hazánk dus növénytenyészetéről megemlékezve, a szakosztályt több növényfaj, különösen a Hieraciumok változataira figyelmzetteti s elsorolja azon új lelhelyeket, hol eddig még egy vagy más növény nem találtatott. Értekezése becses adatokkal járulván Magyarország növényföldrajzához, szintén élénk tetszéssel fogadtatott s a nagygyűlés munkálataiban leendő közlése elkeretett.

Hazslinszky Frigyes a Cryptogamok tanulmányozására és különösen gyűjtésére szólítja fel a szakosztály tagjait s egyzersmind azt is ajánlja, hogy a hozzá beküldendő példányokat a legnagyobb készséggel meg fogja határozni; — egyedüli jutalmul csak azt kívánja, vajha ily módon sikerülne a magyarországi cryptogam-növényeket minél tökéletesebben megismernünk. Felszólalása és ajánlata osztatlan tetszéssel találkozott.

Rövidebb eszmecserere nyújtott alkalmat Staub Mór felszólalása, ki az ország különböző helyein teendő phanologiai észleletekre kéri föl a szakosztályt.

Végül Petrovits Gyula röviden előadván a természettudományi évi nagygyűlések feladatáról való véleményét; oly intézmény életbeléptetését hozza javaslatba, mely a külföldön hasonló alkalmakkor határozott sikerrel alkalmaztatik. A nagygyűlést megelőzőleg t. i. mindenkinek szabadságában állana a központi bizottsághoz oly kérdéseket beküldeni, melyek megvitatást vagy ha lehet eldöntést a nagygyűlés egyes szakosztályaitól várni lehetne. Az így beküldött kérdések a nagygyűlés előtt jó előre (ha lehet fél évvel előbb) hirlapokban volna közléteendők, hogy a szakfelelők az eszmecserere teljes készséggel jelenhesenek meg. — Ezen indítványt a szakosztály azon ígérettel tette a magáévá, hogy azt a zárközgyűlésnek különös figyelmébe fogja ajánlani.

Ezek után elnök az ülést berekeszti.

A gazdasági, állatgyógyászati és műipari szakosztály.

A gazdasági, állatgyógyászati s műipari szakosztály ma d. e. 10 órakor Nagy Sándor megyei alispán ur által megnyitattván, közfelkiáltás után elnöknek Nagy Sándor, jegyzőnek Rochel Károly megválasztatnak. Lukácsy Sándor a város szőlőszeti s kertészeti viszonyainak áttekintésére bizottság megalakulását indítványozza. Elfogadtatik s tagoknak: Lukácsy Sándor, dr. Miskolczy Mihály, Véges Mihály, Boros József, Kármán József, Nagy Zsigmond, B. esey és Fábán Gábor tagok választatnak meg. E bizottság a casinó helyiségeiből holnap esteli 5 órakor rándul ki.

Elnök ajánlja a város kifejtett műipara, gyárai megsemlését. Műipari bizottság alakul; el-

nöke Nagy Sándor, tagjai Szendrey Ignác, Hegyessy Kálmán, Zlamál tanácsos, Peretti Alajos, Szabó Alajos, Szele, Kurz, Barkó Ferencz, Véges Mihály, Hofmann.

A kiindulás a megyeházából fél 3 órakor történik.

Ezután Rochel Károly értekezik Aradmegye borászatról. — Az értekezés az évkönyvbe felvétni határozatlik. — Ez alkalommal előfordult eszmecsere közl. Erkövny Adolf constatálja, hogy a nézetek megegyezők. Ő is első szükségnek tartja egy kísérleti szőlőkert telepítését, s indítványozza: nyujtassék a m. gazdasági miniszteriumhoz memorandum, mely szerint az a ménési álladalmi jószágigazgatósághoz tartozó 20 holdnyi ménési szőlőt kísérleti szőlőkertré átalakítani kegyeskedjék. — Praecis beszédét élénk örömmel vette a szűkgyűlés s a memorandum elkészítésére elnöklete alatt: Szendrey Ignác, dr. Miskolczy, Lukácsy Sándor, Kristyóri Zsigmond, Andreyi Károly, Rochel Károly tagokat bízta meg. Az e végetti találkozás a kaszinó helyiségében ma esteli 6 órakor megyen végbe.

Ezután Lukácsy Sándor olvassa fel értekezletét „a kert-iparnak mint az őstermelés legbelterjesebb műveléságának befolyásáról a nemzetgazdasátra.”

Nézeti helyeseltetve a közgyűlés figyelmébe ajánltatnak; az értekezlet az évkönyvbe felvétnetik.

Zárt pecsét alatt 3 gazdaság statisztikai leirat juttatott a szakosztály elnökségéhez a statistika nagy fontosságára figyelmeztető levél mellékletében. A levél felolvasatván, a dolgozat az e véget kinevezett holnap d. e. 10 órakor a gymnasium termében összeülendő statisztikai bizottmányának, — elnök Hegyessy, tagok: Bakos Sándor, Máday, Hubafy Mihály, — kiadatott.

Máday javaslatba hozza: a szakosztályok által már mostani kitűzését azon tárgyaknak, melyek a jövő nagygyűlésen megvitatandók lennének. Indítványa elfogadtatik.

A pótanfolyamok hazánkban.

Magyarország megyebeli fővárosainak legtöbbjében összeszerlegettek jelenleg a tanítók az illető megyék minden részéből. Feledve a lefolyt tanév fáradsáimait, feláldozva „a munka után oly édes és szükséges nyugalmat,” örömmel siettek a „szükséges” nek oly sokat hangoztatott „tökölyesbülés” forrásaihoz — értem a pót tanfolyamokat — hogy az azokból merítettéket otthon, a reájuk bízott gyöngék minél célszerűbb s sikeres felnevelésének eszközzésére fordítsák. — Nemcsak a tanügy barátjának, hanem minden igazi hazafinak örömtől telik el szíve, látva az általános lendületet azon ügy szölvá vetélkedő iparkodást, mely népnevelőink közt helyt foglalt az iránt, hogy képzettségüket öregbítsék; látva, mily szívesen ragadnak meg minden alkalmat, mely szakképzettségüknek tágasb alapra való kibővítésére szolgálhat. Ily általános törekvés mellett boldogult közoktatási miniszterünk báró Eötvös József igen talpra esett eszméje — a pótanfolyamok életbeléptetése — minden tanító kebelében csak a leg-élénkebb viszhangra találhatott. — De a mily örvendeztető é jelenség egyrésztől, oly leverőleg, mondhatni szomorítólag hat más résztől, midőn eszmétársulat folytán az ember a tanítóknak, törekvésökkel és érdemökkel még a legváloab arányban sem álló anyagi állapotára gondol; midőn különösen szegényes külőjüktől látva, önkénytelenül eszünkbe jut, hogy: „a kit az istenek gyűlölnék — azt tanítónak kárhoztatják,” — mely közmondás valóban elég régi már, hogy többé alkalmazható ne lenne. — Boldogult Eötvösünk

szerecses hagyatéka — a pótanfolyamok — kétségkívül csölozza ezt is; a mennyiben a pótanfolyamok a tanítók műveltségének emelésére lévén rendelve, ennek fokozódttával anyagi állásuk megfelelő aránybani javulását is reméle elérni. — Az alapföltétel tehát mint látszik — a tanítók szakképztségének minél teljesebben való fejlesztése; ezt pedig a pótanfolyamok eszméje csak úgy fogja elérni, ha a mily szerecses a megszülemlésben, s oly szerecses leend a kivitelben is. Ez iránt különben nincs is kétségünk, mert habár jelenleg még — mint kezdetben — a kivitel mikéntiségében többnemű kivetni való nem hiányzik is, az idő folytán szerzendő tapasztalatok meg fognak benünket tanítani, mikép kelljen azokat legelőszőrűbben pótolni. Ez okból akarom t. szerkesztő ur engedelmével közzétenni itt azon tapasztalataimat, melyeket gondos figyelés folytán a pótanfolyamok körül alkalmam volt szerezni legközelebb több olyan helyen tett utamban, a hol ily pótanfolyamok léteznek, s ha a tapasztalataimból eredő észrevételeim nem volna is hízegők, legyen meggyőződe t. szerkesztő ur, mikép az nem a mindent megróni akaró viselkedésből, mint inkább azon általános kötelesség érzületéből történik, mely minden hazafinak parancsolja, hogy a nevelésügy emelésének eszközzéséhez töle telhető erőből hozzájáruljon.

Mindenekelőtt megrovás nélkül nem hagyhatom, azon okadatlan takarékoságot, melyet miniszteriumunk a pótanfolyamok költségeinek kivetésénél tanusított. — Ennek folytán egy-egy tanító naponta 50 krt kap, s minthogy kézzelfogható, hogy ennyivel egy nap költégei nem fedezhetők, hihető, hogy számított arra, miszerint kiki saját zsebéből viselje szükséges költségei többletét. Ez a nötlén tanítóknak — ha máris épen kell — talán még megjárja, de hát a családoknál? Megfoszthatja-e az ugys igen fukarul díjazott tanító családját attól, a mennyi idegen helyen, még pedig városban való hat heti tartózkodására az államot nyert subventióhoz neki pótléklul szükséges volna? Kárántsem!

Most kérdem, hány meg hány tanító, kiben a tökölyesbülési vágy is oly erősen meg van, mint többi kartársai bármelyikében — kénytelen ottmaradni s nélkülözni azon magas szakképzettségi fokot, melynek megszerzésétől fog sanyaru sorsának javulása a jövőben függővé tétetni! Hány tanító marad tehát kiképzetlen — a kik különben bold. Eötvösünk „t i z e z e r e h e z ” hej beh szükségesek volna! — Nem hagyhatom kifejezés nélkül rosalsáomat a felett sem, miszerint nem lón gondoskodva arról, hogy a tantárgyak kezelési módja ne csak szóval adassék elő, hanem közben közben gyermekek is rendeltessenek a tanterembe, hogy azok közvetlen oktatása által előkép nyujtassék a hallgató tanító uraknak az előadott tantárgy tanmódjának biztosabb elsajátíthatása végett.

Ne vetessék továbbá rossz néven, ha kikelek a pótanfolyamok nagyobb részénél tapasztalható azon balnézet ellen, melynél fogva szükségesnek tartatik, első helyen az irva-olvasás kezelésére főszult fektetni. Ez határozottan helytelen. Tudomásom és meggyőződéseim szerint ugyanis tanítóink bármelyike az irva-olvasás kezelési módjába be van avatva, s ha az irva-olvasás kezelési módja az abban való teljes jártasság megadása végett az előadott tantárgyak sorából el nem törölhető, nézetem szerint célszerűbb volna az említett tantárgy mikénti kezelését a kellőnél többlet szabott órák számából a reál-tudományok kezelését tárgyzó előadásokra szánt ugy is csekély számú órákhoz csatolni; annyival is inkább, mivel a jelenlegi megváltozott körülmények e tantárgyak minél alaposabb tanítását szerfölött szükségessé tették. Kivételre

TÁRCZA.

Aradról.

Örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy a természetdudósokkal Aradra jöhessenek. Annyi szépet hallottam és olvastam e városról, hogy teljesen igazoltnak találtam azt az érdekeltséget, mely engem — tetőtől talpig fővárosi embert — Aradráhozott. Megvallom, eddigi tapasztalásaim után azt hittem, hogy többé-kevésbé csalódni fogok, ha majd saját szememmel láthatom a viszonyok valódi képét, melyről a képelet oly hízegő másolatokat szokott venni. Az élet, ez a hideg, szigoru professor, ridegen osztatja szét illúziókat s ezer közül egy eszt, hogy valóban felalállyik azt, a mit magasabbra törő phantáziánk teremt. Én Aradról eléggé hízegő képet alkottam magamnak arra nézve, hogy csalódj a m, s ha most, a való szemléleténél, mégis elmondhatom, hogy Arad a legkedvesebb benyomást teszi rám, ez Arad kiváló előnyeit kétségkívül a legkimerítőbben illusztrálja. Író ember vagyok s tudják önök, hogy az író tollahegyen hordja minden gondolatát. Ez okozza, hogy staute pede papírra vetem mindazt, a mit Arad felől gondolok, daczára határozott fogadásomnak, hogy Aradon száműzők magamtól minden író eszközt s aztán a „dolce far niente” (Magyarországon általános) principiumát követem.

Előre kell bocsátnom — az olvasók vigaszára — hogy „rövid” lesznek mint némely országgyűlési szónok s bár a théma nagyon érdekes, azon fogok igyekezni, hogy a dolgozat terjedelme valahogy ki ne üssön a tározaccikk rendes keretén. Egyzersmind elnézését kérek az olvasótól, ha tán felületesebb leszek, mint kellene.

Arad — hogy egy locus communissal kezdjük — a legszebb vidéki városok egyike, sőt azt mondanám: határozottan a legszebb, ha nem akarám megsérteni Kassát és Nagy-Váradot. Főtere valóságos boulevard; csak a fasor és az asphaltnak hiányzik. Nagy kár azonban, hogy felső része meggörbül, s a vonal egyenességét megtöri. A benyomás totalitása sokat szenved ezáltal. Az sem a legjobb építkezés, hogy a házak rendetlenül követik egymást. Ez a ház — melange roszul hat a szemre s kívánatos, hogy idővel változ-

tassanak rajta, mert csak úgy válhat e nagy horderejű vonal első rangúvá, ha kétfelől mindenütt emeletes házak szegélyezik. Különböben constatálom kell, hogy engem nemcsak ez a főút lepett meg. Más vidéki városokban csak egy pontot tudunk kiemelni, mely igazán szép; a többiről rendszeren tisztelettel hallgatunk, mert a vidéki városok általános jellemvonása, hogy mindent egy pontra halmoznak s a részletekkel nem igen törődnek. Aradon más tapasztalunk. Itt némely mellék-utczát is bizonyos csiny és tisztaság tesz élvezhetővé. A főút nem a borsóeál mindent; a mellék-utczáknak is hány anyyi előnyös tulajdönt, a menyivel bátran kiálthatják a fővároshoz szokott szemek kényes ítéletét.

De leginkább meglepett engem az a társadalmi élet, az az élénk mozgalom, mely Aradot valóban a nagy városok sorába emelné, ha magasabb törekvéseket venne föl programmijába. Aradon van értelmiség; Aradon megvan az a contingens, mely a kultúrát teremti, hanem egy hiányzik: az a közszellem, mely a magyar kultúrát teremtené meg.

Tudom, hogy itt hosszabb fejtegetésre, bővebb magyarázatra volna szükség. Még is tennem, ha nem kötöttem volna ki a „rövidséget” s ha nem tudnám, hogy ily fontos kérdésre nem a tárcza szűk és könnyű keretében szokás válaszolni. Csak „en passant” fogom hát érteni e tárgyat, midtűn fölcsinze hoztam s végleges megvitatását más alkalomra hagyom.

Bármennyire tiszteljem is a német elemet, bármily elismeréssel adózom is sokszoros érdemeinek a világműveltség általános haladása körül, mindig visszatetszést szül bennem az, ha ott találkozik vele, a hol — egyenesen kimondva — nincs — helyén. Nem tudom felgöngy azt, hogy mi magyarok miért nem akarunk magyarok maradni akkor is, ha műveltségünk körül van sző; miért alázunk önértéketünk odáig, hogy egy idegen kultúra halvány visszfénye legyen, mikor önálló haladásunkat mozdíthatjuk elő, mikor mint életerős nemzet állhatunk a század színvonalára?

Nem lehet s nem is szabadna állitanom, hogy Aradon nincs elég jóérzelmű magyar család, hogy a magyar elem itt a subta szorult, mint Temesvárt, de másfelől nem tagadhatom azt se, hogy e különben nagy jövőjű városban nincs meg az az

általános lelkesedés, az a benső, mely hazafias érzület, mely a cél tisztá öntudatával igyekeznék tenni, hatni, alkotni Magyarországot folytonos előbbvitelére. Itt — ugy tapasztalom — nagyon is közönyösen veszik a nemzeti kérdést.

A haza s a magyar elem fogalmához nem ragaszkodnak azzal a nemes hévvel, azzal az indokolt büszkeséggel, mely az életerős nemzetek polgárait jellemzi. A legelőkelőbb lakosok némelyül beszélnek s nem jut eszükbe, hogy mennyire megcsútt ezáltal a földet, mely existenciájukat biztosítja. Igazán szomorú; mert az a nép, mely elveti saját nyelvét, az nemsokára elvesztet is megtagadja s idővel odáig jut, hogy kivételközve minden önállóságból, pulya szállesévé lesz a legelső hódítónak s a civilizált emberiség fatyjuhajátását fogja képezni. — A legnagyobb anomália, hogy Aradon egy magyar lap mellett két német lap tudja fenn tartani magát. Mire mutat ez? Arra, hogy itt a magyar elem mégsem oly consolidált, mégsem oly törekvő, kitartó, erőteljes, mint kellene. A kereskedelmi osztályt különösen terheli a panasz. Természetes, hogy a kereskedőnek több nyelvre van szüksége, miután az összeköttetésben áll a külfölddel s miután a mi szép, zengzetes nyelvünk még nem foglalja el azt a rangot, a mit pl. a francia, német, angol stb. az is igaz, hogy a mi kereskedőink főképe Ausztriával, Béccsel közlekednek s így a német szóra okvetlenül szükségük van. Nem is az ellen beszélek, hogy a kereskedő osztály ne tanuljon meg németül, mert hisz ezt követlenül absurdum volna. Tanuljanak is, beszéljenek is, ha bécsi vagy berlini vagy általában német kereskedőkkel teszik magukat érintkezésbe, de azt már jogosan megköveteljük, hogy Magyarországon, magyar emberekkel szemközt ne használják a német szót, megköveteljük, hogy magyar létükre magyarok maradjanak s ép ugy beszéljék a magyar nyelvet, mint az angol kereskedő az angolt, a francia a francziát, a német a németet. Pestnek is az a miséreje, hogy a kereskedelmi osztály még most sem bontakozott ki a német szavakból, daczára, hogy a társadalom minden egyéb ága, hovatovább a magyar nyelvet fogadja el, mint illik is. Ne kövessék Arad ennyiben a fővárost; inkább mutassa meg neki, hogy a kereskedelem terén is érvényre tudjuk emelni magunkat,

ha fölfogjuk a maga valóságában a nemzeti kultúra eszméjét. Mert nevétség dolog azt papolni, hogy a műveltségben kosmopoliták legyünk, mikor Európának minden valamire való népe nemzeti és tömörül s specialis nemzeti kultúrával büszkélkedik.

De ugy veszem észre, hogy nem tartom meg azt, amit cikkem elején ígértem: a rövidséget. Ugy veszem észre, hogy a tárcza keretéből már csaknem a vezércikk széles korlátai közé csapongtam. Inkább megszakítom tehát az elmélkedést s a főmaradt részzel mászszor, pár nap után, kopogtatok be. Most még csak egyre kívánok reflectálni, mely szorosán összefügg a német ügyével. Tegnap véletlenül láttam a „Satan” című nyomorult pesti német zugéleclap szerkesztőjét, bizonyos Schallingert, egy magyarisló, hitvány journalistát, ki a nagyobb vidéki városokba kéjkirándulásokat rendez, hogy itt is nyomaít hagyja irodalmi banditáságának. Ez az „izé” azért jár városról városra, hogy közlönyének praenumeransokat szerezzen, ha ugyan szerzésnek lehet nevezni azt a módot, mikor valaki késsel és baltával állja el a becsületes emberek útját. Figyelmeztetem az aradiakat e neveletlen csalóra, ki a magyar elem legdühösebb ellensége. Bizonyosan ide is azért jött, hogy az itteni közönséget terrorizálja.

De nagyon könnyű vele elbánni. Mutassanak neki ajtót, vagy ha ez nem használ, forduljanak az ah az radikális curához, melylyel az amice Pesten már annyiszor megismerkedett. Szégyen volna Arad közönségére, ha ez az irodalmi tolvaj megtudná lopni bizalmát. *)

Jövőre szöbb tárgyat választok: az aradi nőket.

Ábrányi Emil.

*) Tiszteletli cikkíró ur fennebbi megjegyzéseire még csak azt csatoljuk, hogy ily minden tekintetben jellemzően gazlékú fosztogatók és hozzá méltó hasonlító aradi levelezője számra a becsületes emberek nincs más gyallere, mint az uador és megvéte, melylyel az ily multu stílyok ellen különben is minden önértetés, jellemes ember viseltetik. Szerk.

mélto ez oknál fogva Kolozsvári Miklós Fehér- és Veszprémmegye iskolásfélt főtanfelügyelőjének azon intézkedése, mely szerint különös sulyt fektetvén a real-tudományokra, azok előadására naponkint három órát szentelt; végül a póttanfolyamok tökéletesítésére igen alkalmasnak tartom általános követését azon eljárásnak, mely szinte a székes-fehérvári póttanfolyamban gyakorlatban van. Szabadságának áll ugyanis a halgatóknak bármely általuk választott tantárgyból előadást tartani: ez által elérik először, hogy a póttanfolyam résztvevőinek mód nyújtatik, az előadási modornak különféleségét hallgathatni — a mit igen előnyösnek tartok — másodszor e mód a vetélkedési vágy felferjesztésére szolgál; a mi alapos tanulmányozásra sarkal.

Ezek összes észrevételeim, melyeket a póttanfolyamok körül tennem kötelességemnek tartottam. Ha azok figyelemben fognak részesülni, meg vagyok győződve, miszerint a „póttanfolyam intézménye“, ha nem is egészen, de mindenesetre jóval közelebb vitetett azon ponthoz, amelyet ha elérhetünk, bátran elmondhatjuk, miszerint lerőtük kegyeletünket, melylyel az eszme dicőült szerzőjének tartozunk. (P. N.)

Arad, augusztus 30.

— Már régebben volt említve, hogy Franciaország több departementjában erősen foly az agitáció a nemzetgyűlés feloszlására iránt betérjesztendő petitiókra aláírás gyűjtése végett. Lapunk tegnapi száma hozta Gambetta-nak a „constituante“ egybehívására vonatkozó indítványát. Gambetta-nak egyebiránt nagy része van, a vidéken fellépő ez irányzatú mozgalomnak előidézésében is. Az ex-dictator, kinek a nemzetgyűlésen kevés párt-hive van, a nép közvéleményében nagy hatalmat bír maga megett. Hívei nagyobbbrészt a még általa szervezett közigazgatási hivatalnokaiból állnak, továbbá a köztársaságias érzelmű szabadkőművesekből, kiknek feje Gambetta maga. Ami azonban ezen clique hatalmát szerfelett erősíti ez azon körülmény, hogy Gambetta hivatalnokainak nagy részét a vidéki journalisták sorából vette, kik most ismét visszatértek előbbi foglalatosságukhoz. Így épen nem lehet csodálnunk, hogy a vidéki journalistika erősen támogatja a Gambetta hívei által megindított mozgalmat. Eddig a „Progres de Lyon“, az „Eclairer de St. Etienne“, a „Reveil de Dauphiné“ s a „Progres de Loiret“ közölték szívesen azon kérvényt, mely a nemzetgyűlés feloszlására iránt közkezen forog; s nyilatkozataik után itélve, hihetőleg a „Republicain d'Allier“, a „Nord. Est.“ a „Gironde“, a „Progrès du Nord“, a „Sans-Parti-Pris de Bayonne“ és a marseillei „Egalité“, sem fognak sokáig késni, hogy e mozgalomhoz csatlakozzanak.

E mozgalom, mely Bordeauxból, Gambetta egykori székhelyéről indult meg, mint már említők, naponkint több és több tért nyer. A jobboldal sajátjaos és nyugtalanító magatartása; az e részről több szónok által még a szécséken is hirdett és mindedig meg nem czáfolt szándékok, lehagolák mindazokat, kik a haza javát a párt-érdekek felé helyezik. Ezek, szemben a sok esel-szövénynyel mind erősebben óhajtkák az ország j-létére szolgáló megoldást, és erre a legegyszerűbb mód, az alkotmányozó gyűlés egybehívása. Gambetta tehát jól megválasztá az időt; bár azt még sem lehet mondanunk, hogy már legközelebb czélt érend e.

A köztársaság megerősödésére nem kevésbé előnyös az, hogy a sik földön a jólét ismét visszatér.

— Thiersnek a nemzetgyűlés 24-diki ülésében való magatartásáról az „Augeburger Zig.“ így ír: „Thiers (mikor beszélni akart) idegei fellett nem tudott tovább uralkodni és türelmét nem tudta tovább megőrizni. Non, il faut en finir (ennek vége kell hogy legyen) kiáltá ő, midőn mint valami dübös macska a miniszterpadról egy ugrással a szó-székre ugrott. És a jobb oldal, a jobb közép, az egész reakció, a restauratio szédelgés egész bandája a levegőbe vették, mintha löportoronyba villám csapott volna. Csakugyan igen rossz, ostoba dolgot lett volna Thierst arra kényszeríteni akarni, hogy a nemzetörség azonnali és általános feloszlata-sa által a polgárháborút oly körülmények közt idézze elő, melyek megengedik, hogy a nyugalom-ért és rendért fejével kezessenek.“ Thiers beszédét a baloldal és balközép tapsolta meg és az egész ország érdekére támaszkodva — írja a német lap — a reakciónak oda veté a keztyűt, mely alkudozott Aumaleval és Changernierral“. Aumalenak Thiers bukása esetén elnökséget ígérnek az orleanisták és petitiót fognak benyújtani, melyben 100 millió kárpótást követelnek az Orleansoknak a Bonapartista confiscáció fejében. Ha ezt teszik, bizonyosabb degradációjuk.

— Páris, aug. 28. A nemzetgyűlésben felolvasztott a Thiers hatalmának meghosszabbítására vonatkozó jelentés. Dufaure igazságügyminiszter a minisztertanács nevében kéri, hogy vétessék föl egy pótczikkely, melyben elismerés fejeztetik ki Thiers érdemei és azon biztosítékok iránt, melyeket ő az ország bizalmát illetőleg nyújt. Erre nagy izgatottság következett. A jelentés fölötti vita szerdára tüzetett ki. — Azt mondják, a bizottság megtagadta a Dufaure által indítványozott pótczikkely fölvetését. — Parlamanti körökben a helyzetet komolynak tekintik.

Dombrowskit k. özvegye Trochuhoz a következő levelet intézi a „D. News“ ban: Úram! A nemzetgyűlésben közelebb tartott beszédében ön férjemet több ízben azzal vádolta, hogy az első ostrom alatt mint porosz kém működött s ennek bizonyítására felhozza ön, férjem e miatt elrendelt bebörtönzését. Vannak azonban becsületes emberek, kik előtt az ily bizonyítás érvénytelen. Ezekre való tekintettel elmondhatta volna ön, hogy férjem mielőtt Garibaldi felhívására, ki őt mint biztos emberét, öntől kikérte, a párisi kormány által kiállított rendes utlevél dacára a porosz őronalon elfogatott, kérte volt őnt venné fel őt a párisi hadak soraiba azt is elmondhatta volna ön, hogy férjem, mielőtt a porosz vona-

lokon át kimeni igyekezett, mind szóval, mind röpiratilag oda működött, hogy Páris védelme több legyen véres komédiánál s ezt ön talán nem volt képes neki soha megbocsátani. Mindenki meg fog érteni, hogy az oly emberek, mint ön, irtóznak a Dombrowski-féle férfaktól. Férjem soha sem beszélt arról, hogy csak halva vagy győztesen téra vissza a csataterről, de midőn a vereség napja eljött, nem tudta ügyének és reményeinek romlását tulélni és erre önkéntes, szerény halált választott.

Ön pártja döntő elveinek, vagy gyalázatos személyes bosszúnak engedve, nem átalotta egy özvegy szívét megtörni, egy halott emlékét beszennyezni és szegény gyermekeket megbecsületlenül, kik sokáig nem lesznek képesek öntől elégtételt követelni. En azonban azzal vigasztalom magamat, hogy 20 év múlva nem lesz józan ember, ki az ön katonai talemumu rhetorikai leleplezéseit Dombrowski érdekéülküliségénél és egyszerű önfeláldozásnál többre becsülné. — Addig is, tábornok ur én meg vetem őnt, annyival is inkább, mivel ön rágalmaít azon egyetlen roskatag bizonyítékon kívül gyanúsításokkal is támogatta s ez indította Dombrowski özvegyét és gyermekeit egyetlen védőjéit arra, hogy e hazugságokra reflectáljon, a midőn ön őt mind anyát, nőt és honleányt legszentebb érzületeiben megsértette. Dombrowski Pelagia.

A „boszu-párt“ Franciaországban.

A „Verité“ az u. n. „boszupárt“ terveiről ezeket írja: Franciaországban egy párt alakult, melynek jellegje e szó: „boszu.“ E párt emberei a fegyveres boszuállás kilátása helyezésére által gerjesztett hazafias érzelmek hatására számítanak, hogy többségre jussanak. A mi szemünkben ezen emberek bolondok vagy gonosztevők. Az országot egy új háboru veszélyeibe ragadni mindenkép vétek lenne. A jelenlegi körülmények közt a vétek azonban még utálatosabb lenne, mert a háboru ki-kerülhetlenül új balsorsot, és hihetőleg új bukást eredményezne. De mi is kívánunk boszút, még pedig közelit. De a mi boszunk békés, erkölcsi, mely sokkal alaposabb a fegyveres boszúnál.

A fegyver, melylyel élni akarunk, ennek dacára nem platói, nem erényeink színjátékát, erkölcsünk tisztaságának látványát akarjuk az új német birodalommal szembeállítani. Fegyverünk a forradalom. Bármily súlyosan szenvedett is Franciaország hallatlan sorscsapások alatt, bármily mélyen sülyedt is katonai és politikai tekintetben, annyi mégis igaz, hogy a nemzetek közt a forradalmi szellem állandó tüzhelye fog maradni. Ebben fekszik hatalma, ez titka befolyásának, melyet más nemzetekre gyakorol.

Arra kell csak figyelünk, hogy a modern forradalom, ezen legiszonyabb boszufegyver, melyre számítunk, még nem érte el végpontját. Mi már átélünk egy forradalmat, az 1789-ki, Franciaország akkor elkezdte munkáját. A polgárság trónrajtásának órája ütött. Az eszme körutat tett Európán keresztül, és a polgárság mindenütt uralkodik. Ma egy más fordulaton megyünk át.

A szept. 4-ki forradalom, mely a polgárság forradalma volt, vizshang nélkül maradt, mert az európai polgárság, mely ki volt elégitve, attól mit sem várhatott. Meg volt már hatalma, gazdasága, előkelő állása; e forradalom, mely szeméibe „palotaforradalom“ gyanánt tünt fel, kevésbé érdekelte őt.

De márczius 18-ka egész Európában viszhangra talált. A nép a villanyos ütést mindenütt érezte, hatalmas jele ez annak, hogy uralma a közel jövőben kilátásban áll.

A commune-forradalom büneit és örültségeit nem akarjuk tagadni. De ezért elvitázhatlan tény, hogy a commune célzatai egész Európa munkásosztályaiban viszhangra találtak.

Egy meztelen tény elmondására szoritkozunk, kezdete ez egy új, ezuttal is Franciaországtól eredő forradalmi korszaknak. Azon napon, midőn ezen bűnkorszak phasisából kilépő forradalom állandó alakját megtalálándja, ezen napon ütött a a boszu órája Poroszországgal ellen.

Legujabb.

Bécs, aug. 29. Gasteinban a „N. fr. Pr.“ szerint békeliga jött létre az európai béke minden jövőbeni megzavarója ellen, melyhez egyelőre nemcsak Ausztria és Németország, de egyszersmind Olasz- és talán Oroszország is csatlakozni fognak.

Versailles, aug. 29. A krízis fellette komoly; a miniszterek mindnyájan lemondásra készülnek; zavar és ingerültség uralkodik mindenfelé.

München, aug. 29. A közokt. miniszter határozata azon püspöki javaslatra, hogy a placetum regium eltöröltessék, tagadón hangzik s az alkotmányos téren álló katolikusokat a kormány védelméről biztosítja.

Páris, aug. 28. A nemzetgyűlés mai ülésében elnök Laurer és Gambetta iratait olvassa fel, melyben előbbi Var departement s utóbbi párisi választását fogadja el. Ezután Vitet olvassa a bizottság jelentését Thiers hatalmának meghosszabbításáról s eme törvényjavaslatot nyújtja be: Tekintve, hogy a nemzetgyűlésnek joga van alkotmányozó hatalmat gyakorolni, tekintve, hogy az ipar, kereskedés haladéktalanul állandó szilárd intézmények életbe léptetését követelik: határozza a nemzetgyűlés

1) A végrehajtó hatalom feje „francia köztársaság elnöke“ címet vesz fel, s hatalmát a nemzetgyűlés ellenőrzése mellett tovább gyakorolja; 2) a köztársaság elnöke közzéteszi a nemzetgyűlés által vele közölt törvényeket, örködik a törvények végrehaj-

tása fölött, a nemzetgyűlés székhelyén székel s előleges értesítés után ennek ülésén résztvesz; kinevezi s elbocsátja a minisztereket, kik a nemzetgyűlésnek felelősek; 3) a köztársaság elnöke felelős a nemzetgyűlésnek.

Erre Dufaure emelt szót a minisztertanács nevében s megjegyzi, hogy a jelentés figyelmen kívül hagyott egy dolgot t. i. hiányzik belőle a bizalom kifejezése azon férfiránt, a kire most a legfőbb hatalmat ruházza. Ő e szerint egy e hiányt pótló szakasz beigtatását indítványozza. Ez indítvány nagy zajt keltett a házban, hol Thiers személyesen jelen volt.

Páris, aug. 29. A lapok remélik, hogy a nemzetgyűlés holnap elfogadja Dufaure revideált alakban benyújtandó javaslatát. — Tegnapig 1360 millió fizettetett le a harmadik félmilliárd hadikárpótásból.

Páris, aug. 29. A szélsőbaloldal elhatározta, hogy Rivet indítványának megszavazása után legott javaslatba hozza a nemzetgyűlés feloszlását. — A „Siécle“ szerint Thiers nem fogadta el a bizottság javaslatának szövegét és a szerdai tárgyalás alkalmával fogja kifejteni nézeteit.

Ujdonságok.

* A Petrozsénybe kirándulni szándékozó orvos és természetvizsgáló urakat örömmel értesíthetjük, hogy az első erdélyi vasutársaság mondhathatni páratlan nagylelkűséggel elhatározta, hogy a tudomány itt gyűlésező művelőit díjtalannul fogja volna inn elszállítani. Az ellenkezőről száryalt hírek ellenében nem találtuk fölöslegesnek ezt újra fölemlíteni.

* Örvedetes irodalmi hír. A magasabb nemzeti irodalmi igényeknek is megfelelt s közsajnákozásra hirtelen megszűnt „Budapesti szemle“ föltámadásához alapos reményeink lehetnek, miután, mint biztos forrásból értesülünk, a magyar akademia végre belátván az ily tudományos szabású folyóirat égető szükségességét, elhatározta azt saját kezdeményezése s anyagi támogatása mellett ujjal megindítani. E végből Gyulay Pál jeles ítézőnk lett fölszólítva, hogy annak szerkesztését elvállalja, mit az el is fogadott azon feltétellel, hogy előbb összeköttetésbe teendi magát a hazai legjobb irodalmi erőkkel s biztosítja magát, hogy állandón megnyerje őket a nagy horderejű vállalat számára. Mint halljuk, Gyulaynak már is sikerült a két testvérházában számos elsőrendű tehetség közreműködését megszereznie, s így bizton remélhető hogy ismét oly irodalmi kincsgyűjtemény birtokába jutunk, melynek jelenlegi hiánya is okozza egyrészt a magasabb színvonalon álló irodalmi működés teljes szüntelését.

— Itt gyűlésező kedves vendégeink a különböző szakosztályokbani üléseztől fennmaradó kevés szabadidőt városunk nevezetesebb épületei, intézetei s egyleti helyiségek megsejlesére fordítják. A tanintézetek s börtönök szemügyre vétele után tegnap a helybeli munkásegylet önképző helyiségét is meglátogatták, s meglegedésüket fejezték ki a meglévő kis könyvtár, hirlapok, tisztaság s czélszerű berendezés fellett, mely örvedetesen bizonyit az illető egylet komoly törekvése mellett; de egyuttal csodálkozásukat fejezték ki, hogy a társadalom jobb módú osztályai oly közönnyel viseltetnek a munkás-egylet anyagi helyzete iránt, miután a tagok névsorában mindössze csak három gyámlító tag nevére akadtak.

* A cholera egy ellenszere. Midőn a cholera Belgiumban 1866. nagy pusztításokat tett, a kormány közzétett egy igen egyszerű de egyszersmind igen czélszerű módot az első cholerarohannak elfojtására. Az eredmény oly sikeres volt, hogy a brasiliai kormány a következő évben ugyanazt ajánlotta a lakosságnak a kitört járvány ellenében; különben e szer nálunk is igen sokak előtt ismeretes és abban áll, hogy mihelyt érezzük a baj előjeleit, fekdűnjük ágyba tegyünk altestünkre meleg tányért és meleg téglát lábunkhoz, ígyunk barna theát erős vörös borral, vagy pedig vörösbort gyömbérrel. Mihelyt a födolog az izzadás beáll, a veszély el van hárítva s a betegség csirájában el van fojtva. A beteg nyugodtan várhatja be az orvos érkezését. Mindenek előtt vigyázni kell, nehogy elrontsuk gyomrunkat. Kerüljük nagyon a hideg sört, az éretlen gyümölcsöt, a nehezen emészthető savanyu étkeket, ugorka salátát stb. Övjuk testünket meleg hasköttőkkel s egyáltalában övjuk meg a gyomort a meghűtéstől és erősítsük azt erőtadó ételkekkel s erős vörösbort mértékletes élvezetével.

† B.-C s a b á r ó l írják nekünk, hogy ott Réthy Pál városi főorvos nagyreményű fia Elek 3-ad évi orvosnövendék, szülei, testvérei s rokonai nagy bánatra tegnap, aug. 30-án meghalt. Csak néhány napja még, hogy Eszák-németországból, Görbersdorf nevű gyógyintézetből — hol mellbajának gyógyulását kereste — a legszomorubb állapotban tért vissza, hogy őt annyira szerető szülei és testvérei körében végezzék be drága életét. Áldás hamvaira!

* A debreczeni főiskolai muzeum részére a sokáig Ausztráliában tartózkodott dr. Kempf József azt az ajánlatot tette, hogy állítsák ki néprajzi és természetessani gyűjteményét az iskola termében s mutogassák beleptí díj mellett. Ha így aztán 3000 frt jó össze, átengedi a gyűjteményt. A főiskola egyebiránt akárhol mutogatja, hogy a kérdések ősszeg bejöjjen. Ez a legkönyebb mód arra, hogy Kempf ur kényelmesen eladhassa érdekes gyűjteményét.

* Bold. István főherczeg lakhelyéről a „B. megyei Közlöny“ levelezője néhány érdekes adatot nyújt. A ki meglátogatta a Lahn völgye fölött emelkedő Schamburg várát, hol hazánk utolsó nádora 1848 őszétől élte a száma-

üzötténél semmivel sem jobb utolsó éveit, lehetlen vissza nem emlékezni Magyarországra. A kastély termében ott van a nagyszerű ásvány gyűjtemény, melyre a nádor annyit áldozott, hogy egykor a pesti múzeumnak ajándékozhasssa. Dolgozó szobájában most is rendes helyén áll a dámvadak koronából összerakott karos székek. A székek támlájába két magyar máriás huszas és két darab hat krajczáros magyar ezüst pénz van szegezve, az ország czimere mutató lapjával. A látogató gondolkodába eshetik, hogyan került, ki tette oda s miért? Az udvarban levő kutyáól körül még mindig alföldi szelindekeket lehet látni. Az istállóban ott pihennek a magyarországi lovak, s a szegeken ott függnek a szerszámok és mindeniken rajta Magyarország czimere. A kert virágágyai még most is úgy vannak beültetve, hogy a kinyílt virágok a magyar nemzeti színt mutassák. A várnagy, midőn a látogatók elé tette a vendégkönyvet s abból megtudta, hogy magyarországiak, egészen megindultan mondta: „Meine Herrschaften, der seelige Herr Erzherzog lebte für Sie und für Ihr Vaterland.“

* Gyászjelentés. Lengyelfalvi b. Orbán János, egykori huszárszázados és felsőházi tag életének 92-ik évében, aug. 24-én Lengyelfalván elhunyt. A megboldogult édes atya volt Orbán Balázs, országgyűlési képviselőnek és a „Székely föld leírása“ czimű munka jeles szerzőjének. A halotti jelentést a következő meleg sorok kísérik. A mult classicus időkből volt egy dicő mintakép ő, feltüntetve azt, hogy minőnek kellene lenni minden magyarnak. 12 évig küzdött ő a csatatéren, s midőn meggyőződött, hogy a harcz nem a szabadság, nem a haza érdekében vivatik, sebtörhelten elhagyta ama pályát, visszatartva érdemeleket és a felajánlott nyugdíjt. Élete aztán a polgári pályán is a tántorithatlan hazafiság jelképe volt, hisz ő egy egész életen át a haza üdvét mindig a magánérdek fölél helyezé, ő 50 éven át, mint kir. hivatalos tagja volt az erdélyi országgyűlésnek, hol a szabadelvűek sorában harcolt a haza igazáért, visszatartva mindig azon kitüntetésekét és hivatalokat, melyekkel gyémánt tiszta lelkületét megméltelyezni nem egyszer kísérték meg. A függetlenség, a szeplőtelen honszeretet képezék élete legszebb jellemvonását, szíve legfőbb ragaszkodását: e tulajdonokat hagyta szent hagyományként utódaira is. — Béke a kifáradt honfi hamvaira.

* Kis zámították, hogy a franciaországi erdősegek hatvan év előtt nem hozhatják helyre a pusztulást, mely a háboru által érte őket. Így sebezettik néha csaknem halálra maga a természet is a szép művészeteire büszke civilizációnak barbár visszaélései által.

* Strassbourghban egy porosz tiszt elhatározta, hogy gondol valami genialist. Dictum factum. A kutyája nyakára francia nemzeti szalagot kötött komikus nagycsokorral és kivezette sétálni. Egy francia nő meglátja és felkiált: Uram isten, lám Strassbourghban még a kutya sem akar porosz lenni!

* Öngyilkosság. Konkolyi Dénes, komárommegyei öreg-tagyosi földbirtokos, a tatai járásnak az előtti országgyűlésen volt képviselője, f. évi aug. 22-én ismeretlen okokból agyonlőtte magát. A elhunyt egyik tisztelt jelessége volt a megyének, s a haza egy igazlelkű, a társadalom pedig egy szeplőtlen jellemű férfit vesztett el benne.

* A válóporok k elugyan könnyedén bánt el a commune. Az egymást megunt házastársak egyszerűen felmentek a rendőrséghez, elodadták válási szándékukat. A biztos pedig lehuzta a nő ujjáról a jegygyűrűt s visszaadta a férjnek s ezzel a házastársi köteléknek vége szakadt. Az így megtörtént elválásról aztán a következő iratot állították ki a feleknek: X. polgár és Y. polgárnő meggyőződve arról, hogy jellemeik és véralkatuk különbözősége miatt nekik a közös élet elviselhetlen, megjelentek a kérték a barátságos elválhatást, a mi nekik meg is adatott. Ennek folytán elváltaknak tekintendők s egyiknek sincs joga háborogni (inquiéter) a másikat. Kelt a harmas bizottságban, Párisban főredl... — én, a 78-dik évben. Aláírták a felek, a rendbiztos és a tanuk.

Pécska, aug. 28.

Az általunk folyó évi augusztus 20-án a zenekar javára rendezett táncvigalom tekintetében kedves kötelességünknek tartjuk következő nyilatkozatunkat kifejezni.

Hallomás szerint a t. közönség igényeinek eleget tettünk, mit jövőre megtenni szintén buzgó igyekvésünk leend.

Ez alkalommal azonban kedves kötelességünknek tartjuk, egy a helybeli mint a vidéki látogatóknak az egylet ügye iránt tanusított anyagi részvéteért a legforróbb köszönet nyilvánítani.

Az „Alföld“ 194-ik számában érintett czélra vonatkozólag az alólírott rendezőség határozottan kimondhatja, hogy a tervezett és általunk már régebben megpendített tüzoltóegylet felállítására nézve, ha csak közbeeső egyéb akadályok nem fordulnának elő, egyáltalában helyesléssünkkel találkozunk, — azon megjegyzéssel azonban, hogy az érintett cikkben foglalt erőnkét túlhaladó költségek fedezésére nézve községünk aránylagos anyagi közreműködésének igénybevételét kikörelthetnénk tartjuk.

A rendezőség.

Közzgazdász.

Az osztrák lisztkvitel. Igen kiváló érdekű nemzetgazdasági jelentőséggel bír a gabnakivitel összehasonlítása a lisztkvittel, mert ezen összehasonlításból kitünik, hogy a lisztkvitel még a silányabb aratások idején is nevezetesen emelkedett. Kivitetett:

é v b e n	m á s s a	m á s s a
1860	7.151,443	623,658
1865	9.741,003	1.181,753

A szerkesztésért felelős: **Battelheim V.**

green door augustus 28.

KOZLEKEDÉS

Vasúti menetrend.

Gabonaárak.										Malmok.										Egyéb részvények.										Záloglevelek.										Pénznevek és 3 havi váltók.									

H I R D E T É S E K

Első Erdélyi vasút.

875-41*

A személy- és vegyes vonatok MENETRENDJE.

Érvényes június 15-től 1871.

Bécsből Pest, Czegléd, Arad Gyula-Fehérvárról Arad, Czegléd, Pestre és Bécsbe Fehérvárra.

Állomások	Személy-vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat	
	1. szám		3. szám		2. szám	
	E-k. Ind.	E-k. Ind.	E-k. Ind.	E-k. Ind.	E-k. Ind.	4. szám
décs	este	8 20	regg.	6 5	Gyula-Fehérvár	10 10
Pest	regg.	7 30	este	9 1	Arad	10 30
Czegléd	délut.	10 8	regg.	6 5	Pestre	10 48
Arad (Rest)	délut.	4 2	regg.	6 44	Czegléd	11 27
Győrök	4 50	5 1	7 36	7 36	Arad	11 55
Pauls	5 14	5 16	7 50	7 51	Győrök	12 5
Radna	5 31	5 39	8 9	8 27	Pauls	12 15
Konop	6 9	6 12	9 9	9 6	Radna	12 43
Rerova	6 32	6 34	9 28	9 38	Konop	13 5
Soborsin	7 21	7 29	10 31	10 45	Rerova	13 15
Zám	8 7	8 9	11 25	11 28	Soborsin	13 43
Illye	8 41	8 42	12 6	12 7	Zám	14 2
Guraszada	8 53	9	12 21	12 28	Illye	14 32
Branyicska	9 22	9 23	12 53	12 54	Guraszada	14 44
Déva	9 53	9 58	1 26	1 36	Branyicska	15 4
Piski (Rest)	10 19	10 39	2	2 30	Déva	15 24
Szászváros	11 13	11 15	3 14	3 21	Piski (Rest)	16 4
Sibóh	11 42	11 43	3 57	4	Szászváros	16 34
Alvincz	12 16	12 21	4 42	4 54	Sibóh	17 4
Gyula-Fehérvár (Rest)	12 41	délut.	5 18	délut.	Alvincz	17 34

Piskiről Petrozsenybe.

Petrozsenyből Piskire.

Állomások	Vegyes vonat		Vegyes vonat		
	23. szám		24. szám		
	E-k. Ind.	E-k. Ind.	E-k. Ind.	E-k. Ind.	
Piski (Rest)	délut.	2 40	Petrozseny (Rest)	regg.	6 30
Zeykfalva-Kalán	3 18	3 20	Banica	7 17	7 27
Russ	3 31	3 38	Krivadia	8 23	8 28
Várallya-Hátság	4 14	4 24	Poj	9 24	9 32
Poj	5 12	5 20	Várallya-Hátság	10 20	10 30
Krivadia	6 16	6 26	Russ	11 4	11 9
Banica	7 20	7 28	Zeykfalva-Kalán	11 22	11 24
Petrozseny (Rest)	8 20	este	Piski (Rest)	12	délut.

Vonat-csatlakozások:

I. A r a d o n :

A. A Gyula-Fehérvárról jöve 2. sz. vonat, a déli 12 óra 25 perczkor Pestre induló 22. sz. vonathoz.

B. A Gyula-Fehérvárról jöve 4. sz. vonat, az esti 9 óra 54 perczkor Pestre induló 24. sz. vonathoz.

C. A Czeglédről déltútnai 3 óra 42 perczkor érkező 21. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárra induló 1. sz. vonat.

D. A Czeglédről regg. 6 óra 4 perczkor érkező 23. sz. vonat, a Gyula-Fehérvárra induló 3. sz. vonat.

II. P i s k i n :

A. Az Aradról déltútnai 2 órakor érkező 3. sz. vonat, a Petrozsenybe induló 28. sz. vonat.

B. A Gyula-Fehérvárról déltútnai 12 óra 43 perczkor érkező 4. sz. vonat a Petrozsenybe induló 23. sz. vonat.

C. A 24. sz. vonat } az Aradra induló 4. sz. vonat.

Petrozsenyből } a Gyula-Fehérvárra induló 3. sz. vonat.

Posta-csatlakozások:

Aradon: Arad-Nagyvárad személyszállító posta.

Indul Aradról 6 órakor este, Érkezik Nagyváradra 9 órakor reggel. 1. d. tagyváradról 6 órakor este. Érkezik Aradra 9 óra 5 perczkor reggel.

Arad—Buttyin személyszállító posta.

Indul Aradról 4 órakor déltútnai. Érkezik Buttyinba 2 óra 55 perczkor éjjeli.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perczkor délut.

Gyula-Fehérvárt: Nagy-Szeben-Kolozsvár személyszállító-posta.

Indul Nagy-Szebenből 10 óra 30 perczkor reggel, Érkezik Gyula-Fehérvár 6 óra 35 perczkor este. Indul Gyula-Fehérvárról 7 órakor este, Érkezik Kolozsvárra 6 órakor reggel.

Indul Kolozsvárról 4 órakor déltútnai. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 35 perczkor reggel.

Indul Gyula-Fehérvárról 2 óra 50 perczkor reggel. Érkezik Nagy-Szebenbe 11 óra 25 perczkor déltútni.

Soborsinban: Lugos—Soborsin személyszállító-küldöncz-posta.

Indul Lugosról 9 óra 3 percz. este. Érkezik Soborsinba 4 óra 3 percz.

Indul Soborsinból 10 óra 30 perczkor reggel. Érkezik Lugosra 5 óra 30 perczkor déltútni.

Nagy-Szeben—Károly-Fehérvári küldöncz-posta.

Indul Nagy-Szebenből 6 órakor este. Érkezik Gyula-Fehérvárra 2 óra 4 perczkor reggel.

Indul Gyula-Fehérvárról 7 óra 15 percz. este, Érkezik Nagy-Szebenbe 3 óra 50 perczkor reggel.

A főigazgatóság.

AUERBACH MIKSA,
tényképész,
Forray-utca sz. 12. házban,
ajánlja jó hírből álló műintézetét, melyben minden-
nemű **tényképek** a legpontosabb kivitelre el-
fogadtatnak s a leggyorsabban elkészítettnek.

760—3 —3

P á l y á z a t.

Árverési hirdetemény.

Az alulirt hivatal részéről közhírré tétetik, miszerint egy malle és egy kézi ócska koezi, több mázsa acél és kerék abroncs törött vas, valamint elhasznált papiros; úgy szintén két osztályos szekrény, több olaj lámpa és egyebek f.év **szepetember hó 12-én** délelőtt 9 óra-
kor a hivatali helyiségben a leg többet ígérőknek készpénz fizetés mel-
lett nyilvános árverés útján el fognak adatni; mire a venni szándéko-
zók tisztelettel meghívataknak.

Arad, 1871. augusztus hó 28-án.

M. k. posta-hivatal.

753 - 3-3

1787/1870 P.

755 - 3-3

498/1871 P.

756 - 3-3

Hirdetés

Hirdetés

Alantírt végrehajtó részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Mayer Sámuel felperesnek Huszka János és Puskás Balázs alperesek elleni perében ^{1871/1870} sz. végzés folytán Puskás Balázsnak D. I. atos községében lévő 2-ik sz. haszonbér-telpe a rajta lévő épületekkel, úgy a vele járó 20 hold föld haszonélvezetével, jogával felperes részére bíró foglalás alá vétetett, felhivatnak mindazok, kik ezen lefoglalt ingóságokhoz tulajdoni avagy más igényeket érvényesítenni vélnék, abbéli kereseteiket alantírtanál a váltó-végrehajtások tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri rendelet 72. §-a értelmében 8 nap alatt benyújták.

Battonya, 1871. augusztus 25.

Végző Aurél.

Alantírt végrehajtó bíró részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Jakabfy Krisztof felperesnek ifj. Dorka István alperes elleni perében a battonya-i főszbírság ^{1881/1871} p. sz. végzése folytán adott bíbitól egy hintó, vastengelyű kocskát tehát, egy vetőgép és az általa haszonbérrel 1/4 földön termett árpa-vetőbíró foglalás alá vétetvén, felhivatnak mindazok, kik ezen lefoglalt ingóságokhoz netalán tulajdoni vagy elsőbbségi igényeket érvényesítenni vélnék, abbéli kereseteiket az 1868. é. LIV. t. cz. 464. §. értelmében alantírtanál érvényesítsék.

Battonyán, 1871. augusztus 25-én.

Végző Aurél.

709 1871. P.

754—3—3

762.—2—3

Hirdetmény.

Steiner Simon battonyai lakosnak
 Mr. Molnár Pál és Molnár János Domb-
 iratosi lakosok elleni 300 frt tőke s já-
 rulókai iránti ügyében felperes kérelme
 folytán az árverés megtartatván, alpere-
 seknek minden vagyonuk eladott. —
 Minrán nevezett alperesek ellen több
 rendbeli verőhajtasók fogantatosítottak
 a bejött vételár felosztása és az elsőbb
 ségi igények meghatározására, tárgya
 lási határidőül f. évi október hó 9-ik na-
 pjának d. e. 9 órája a battonyai főszbiró
 ságnál kitűztetett.

Miről a netán ismeretlen igazság-
 azon felhívással értesítettek, miszerint
 nevezett alperesek elleni igényeiket a
 törvényes időn belül adják be mert
 különben azok figyelembe vétetni nem
 fognak.

Battonya, 1871. augusztus 25-én.

Kossúth Béla,
 végr. bíró.

Sóház-téren.

Ma.
 csütörtökön
 augusztus 31-én

nagy fényes előadás a

CIRCUSBAN

en miniature,

mely 40 négylábú művész: ponia,
 majmok, tyúkák, egy kecske s egy
 dámbakból áll.

Kezdeté 8 óraker.

Liphard F.

764-2-3

P á l y á z a t.

Az ó-aradi magyar tannyelvű leány-tanodáknál az első osztályra pályázatot nyitattik.

Évi fizetés 500 frt, továbbá szabad lakás vagy 200 frt le. képen, kilencz öl fa, melyből az iskola is fűtettik.

A pályázat nők és férfiak részére nyitva áll, kik folyamodványaikat kellőleg felszerelve az iskolaszék elnökéhez szeptember 20-ig személyesen megjelenvén, benyújtásák.

Arad, 1871. augusztus hó 18-án.